

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20712 - Literatura Comparada / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Margalida Pons Jaume margalida.pons@uib.es	10:00	11:00	Dimarts	10/09/2018	21/12/2018	BG09
	17:00	19:00	Dimecres	11/02/2019	07/06/2019	BG09

Contextualització

Literatura Comparada és una assignatura obligatòria que s'imparteix el segon semestre del segon curs del grau en Llengua i Literatura Catalanes. S'ubica dins el mòdul de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada. L'assignatura pretén: a) transmetre que la literatura no és mai una pràctica aïllada, sinó que es configura com una producció en xarxa amb altres formacions discursives (literàries, artístiques, de pensament o ideològiques); i b) dotar l'estudiant d'una sèrie de competències necessàries per estudiar els fenòmens literaris des d'una perspectiva supranacional i supradisciplinària. Aquestes aspiracions es concreten en quatre objectius: a) la comprensió de l'evolució històrica i dels principals corrents de la Literatura Comparada; b) l'estudi d'alguns debats rellevants en què s'ha implicat (com ara la canonicitat, la crítica del discurs colonial o la tensió entre mapes estatals i mapes geoculturals); c) l'observació i la pràctica de diferents modalitats de lectura comparatista; d) la proposta d'una *nova mirada* sobre la literatura catalana que tingui en compte els vincles interliteraris i interartístics.

Pel que fa a la seqüència de continguts, després d'una breu introducció el primer tema es vertebrarà entorn de la idea de contacte (a partir de l'estudi de la intertextualitat i dels vincles de la literatura amb les arts i amb la tecnologia); el segon i el tercer tracten la canonicitat de manera general (l'examen de les principals teories sobre el cànon literari) i específica (el discurs postcolonial com a repte a la norma eurocèntrica); el quart s'ocupa dels estudis culturals i de les aproximacions sistèmiques. El temari es podrà complementar amb conferències i seminaris dedicats a debats recents de la Literatura Comparada (les pràctiques interartístiques, la interculturalitat, el lloc de les literatures menors en el mapa global, els possibles marcs d'estudi -com l'ibèric-, la relectura del concepte de literatura nacional, etc.).

L'assignatura combinarà la lectura de textos teòrics amb l'anàlisi de casos. El diàleg i la participació en seran elements fonamentals i avaluables (a partir de projectes de curs, de diverses formes de contribució *online* i, si s'escau, d'entrevistes amb ponents convidats). L'estudiant tindrà la possibilitat de realitzar projectes en combinació amb els d'altres assignatures (vegeu-ne les condicions a l'apartat d'avaluació). S'establiran itineraris d'avaluació específics per a alumnes a temps complet i per a alumnes a temps parcial. La plataforma Aula Digital s'utilitzarà com a espai d'informació i de debat, i constituirà la via preferent de comunicació no presencial alumne-professora. Es treballarà amb dossiers de lectures que l'alumne podrà adquirir al Servei de Reprografia.

Guia docent

L'assignatura pretén fomentar la capacitat d'intercanviar idees i de treballar en equip (competència genèrica 1), de raonar críticament (competència genèrica 5) i de desenvolupar noves maneres de pensar la literatura (competència genèrica 8). A més, aspira a complementar el coneixement dels diferents corrents de pensament estudiats al llarg del primer semestre a l'assignatura **Teoria de la Literatura** (competència específica 5), amb un èmfasi especial en la interrelació dels coneixements propis del grau en Llengua i Literatura Catalanes amb els d'altres estudis de l'àmbit de les humanitats i les ciències socials (competència específica 6).

Requisits

Literatura Comparada partirà del marc teòric i metodològic establert a les assignatures Introducció als Estudis Literaris (1r curs, S1) i Teoria de la Literatura (2n curs, S1).

Essencials

L'estudiant haurà de tenir competència plena en llengua catalana i haurà de ser capaç de comprendre i interpretar textos acadèmics en llengua anglesa.

Recomanables

El camp de la Literatura Comparada es basa en els contactes entre arts i camps de saber. L'hàbit de lectura de textos pertanyents a literatures diverses de tradició europea i no europea podrà ajudar l'alumne a assimilar millor els continguts de l'assignatura. Es recomana haver aprovat les assignatures de formació bàsica de primer curs **Introducció als Estudis Literaris** (que proporciona eines fonamentals d'aproximació a la literatura), **Cultura visual: temes i símbols en la història de l'art** (que implica la familiaritat amb arts no literàries) i **La idea d'Europa a través de la Història** (que ajudarà a entendre el tema de la crítica postcolonial).

Competències

Específiques

- * Coneixement dels diferents corrents de pensament en lingüística i en teoria i crítica literàries (CE5).
- * Capacitat d'interrelacionar els coneixements específics de la titulació amb els propis d'altres disciplines (CE6).

Genèriques

- * Capacitat d'aprendre i treballar de manera autònoma i en equip (CG1).
- * Capacitat de raonament crític (CG5).
- * Capacitat de generar noves idees (creativitat) i de dissenyar i gestionar projectes (CG8).

Guia docent

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Pràctiques literàries i fenòmens de contacte
 - 1.1. El contacte textual: taxonomies de la intertextualitat
 - 1.2. El contacte ultratextual: l'escriptura i altres formes artístiques
 - 1.3. Formes híbrides de contacte: la temàtica
2. Literatura i canonicitat: models teòrics i aplicacions
 - 2.1. Models teòrics: del concepte d'excel·lència a la reivindicació dels exclosos
 - 2.2. Aplicacions al cas català
3. El discurs postcolonial
 - 3.1. Posicions teòriques: Edward Said, Gayatri C. Spivak, Homi Bhabha
 - 3.2. Aplicacions
4. La literatura en xarxa
 - 4.1. Els estudis culturals
 - 4.2. Les teories sistèmiques

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Seguiment de les explicacions	Grup gran (G)	Aquesta modalitat es dedicarà a la presentació dels continguts fonamentals del temari, a càrrec de la professora (classes teòriques), dels alumnes (exposicions orals) i, si s'escau, de conferenciant o ponents convidats. Els alumnes que segueixin l'itinerari B (semipresencial) hauran substituir aquestes classes amb una lectura atenta dels dossiers, amb les lectures complementàries disponibles a Aula Digital i amb sessions concertades de tutories.	25.5
Classes pràctiques	Participació en els debats	Grup mitjà (M)	Les classes pràctiques agrupen les activitats que impliquen l'aplicació dels continguts teòrics a casos concrets: anàlisi de vincles entre textos, estudis d'interartisticitat, etc. Podran servir d'espai de posada en comú d'algunes de les activitats no presencials desenvolupades per l'alumne.	12

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Les tutories es dedicaran a assessorar l'estudiant en aspectes com la confecció del treball de curs, l'elaboració de ressenyes i comentaris i la resolució de dubtes d'examen. Es programaran sessions de tutoria grupal específiques per a determinades activitats avaluables. Segons l'activitat i el nombre d'alumnes matriculats a l'assignatura, els dies de tutoria es podrà dividir la sessió-classe en diversos segments.	5.5
Avaluació	Proves escrites	Grup gran (G)	Els alumnes d'itinerari A realitzaran 2 proves escrites, la primera a meitat de semestre i la segona durant la darrera setmana del període lectiu. Si no les superen podran fer una prova escrita de conjunt durant el període d'avaluació complementària. Els alumnes d'itinerari B faran una única prova durant el període d'avaluació complementària. La nota mitjana que cal obtenir en aquestes proves ha de ser igual o superior a un 5. Activitat RECUPERABLE en el període d'avaluació extraordinària.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Projecte	Al llarg del curs, cada estudiant elaborarà un projecte de 12 pàgines aproximadament, que lliurarà entre la darrera setmana del curs i el dia de la prova d'avaluació complementària. El projecte ha de tractar un tema vinculat amb l'assignatura (la professora farà propostes en aquest sentit, però els alumnes també en poden fer), ha de tenir una estructura acadèmica (resum inicial, exposició d'objectius, desenvolupament, conclusions, bibliografia) i se n'ha de presentar un guió previ per discutir en sessions de tutoria; els projectes es poden fer en combinació amb els d'altres assignatures, sempre amb consulta prèvia a la professora i amb el consentiment explícit del / de la responsable docent de l'assignatura en qüestió. Per als alumnes que segueixin l'itinerari d'avaluació B, el projecte tindrà les mateixes condicions, però ha de ser més extens (20 pàgines aproximadament). Activitat RECUPERABLE en el període d'avaluació extraordinària.	45
Estudi i treball autònom individual	Estudi bàsic	La modalitat d'estudi bàsic preveu el temps que l'alumne ha de dedicar a la lectura dels textos dels dossiers i a la comprensió dels continguts teòrics de l'assignatura, a la preparació del treball de curs i a la consulta de la bibliografia complementària que s'indicarà al llarg del semestre.	45
Estudi i treball autònom individual	Tutoria electrònica	Disponible al llarg de tot el semestre per resoldre dubtes relatius a l'assignatura . En les comunicacions no presencials amb la professora es recomana utilitzar la plataforma Aula Digital en comptes del correu electrònic.	2

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Pràcticum	Tant si segueix l'itinerari A com si segueix l'itinerari B, l'alumne haurà de fer al llarg del semestre diferents exercicis que integren el pràcticum de l'assignatura (ressenyes, conducció de seminaris, aportacions a la plataforma virtual, contribucions a debats, etc.). Les intervencions s'han de realitzar en els terminis determinats al cronograma. ACTIVITAT NO RECUPERABLE. Els alumnes d'itinerari A que no lliurin alguna activitat del pràcticum hauran de passar a l'itinerari B.	13

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Literatura Comparada ofereix dos itineraris d'avaluació:

ITINERARI A (MÈTODE D'AVAUACIÓ PRESENCIAL):

Aquest itinerari té un enfocament presencial. En triar-lo, l'alumne/a es compromet a assistir a classe (80% de les sessions; es podrà fer control d'assistència), a participar-hi activament i a presentar puntualment les tasques assignades.

ITINERARI B (MÈTODE D'AVAUACIÓ SEMIPRESENCIAL):

Aquest itinerari és pensat per a l'alumnat que, per raons de feina o d'incompatibilitat, no pot assistir a classe regularment. No requereix (però, evidentment, no exclou) la presencialitat. Es basarà en tres procediments d'avaluació: una prova de conjunt, un projecte i la participació en debats virtuals. Per adscriure's a l'itinerari B l'estudiant haurà de complir les condicions establertes per la Facultat de Filosofia i Lletres (accessibles a <http://fll.uib.cat/Arxiu-noticies/Comunicacio-del-Consell-Deganal-a-lalumnat-de-la.cid495615>).

CONDICIONS PER A AMBDO'S ITINERARIS:

- Per defecte, tots els alumnes quedaran adscrits a l'itinerari A. Els alumnes que considerin la possibilitat de seguir l'itinerari B hauran de complir les condicions establertes per la Facultat de Filosofia i Lletres i comunicar-ho explícitament a la professora durant les dues primeres setmanes del curs.
- Per aprovar l'assignatura cal haver realitzat totes les tasques de l'itinerari corresponent. Els alumnes hauran d'obtenir una qualificació mínima de 5 en la prova de conjunt i en el projecte perquè se'ls pugui calcular la mitjana amb els altres procediments d'avaluació. Els alumnes d'itinerari A podran dividir la prova de conjunt en dos exàmens parcials, la mitjana dels quals haurà de ser igual o superior a 5 (però es farà mitjana a partir de 4). Els alumnes que no obtinguin aquestes qualificacions mínimes tindran l'oportunitat de recuperar-les en el període d'avaluació extraordinària.
- Totes les activitats es puntuaran en una escala d'1 a 10. La qualificació global s'obtindrà a partir de les mitjanes percentuals (nota ponderada) de cada una de les activitats.
- Els terminis de compleció i lliurament de tasques, que es detallaran al cronograma i a la plataforma virtual Campus Extens, s'han de complir escrupolosament.

Guia docent

f) Qualsevol canvi de dates que afecti el calendari previst de l'assignatura (tutories, proves) s'anunciarà oportunament a Aula Digital. És responsabilitat de l'alumne visitar periòdicament la pàgina de l'assignatura.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Proves escrites

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Els alumnes d'itinerari A realitzaran 2 proves escrites, la primera a meitat de semestre i la segona durant la darrera setmana del període lectiu. Si no les superen podran fer una prova escrita de conjunt durant el període d'avaluació complementària. Els alumnes d'itinerari B faran una única prova durant el període d'avaluació complementària. La nota mitjana que cal obtenir en aquestes proves ha de ser igual o superior a un 5. Activitat RECUPERABLE en el període d'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	-Correcció conceptual. -Coneixement de la bibliografia complementària. -Adequació, coherència i cohesió discursiva. NOTA IMPORTANT: ELS ALUMNES D'ITINERARI B HAURAN DE FER LA PROVA ESCRITA EN EL PERÍODE D'AVALUACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Projecte

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Al llarg del curs, cada estudiant elaborarà un projecte de 12 pàgines aproximadament, que lliurarà entre la darrera setmana del curs i el dia de la prova d'avaluació complementària. El projecte ha de tractar un tema vinculat amb l'assignatura (la professora farà propostes en aquest sentit, però els alumnes també en poden fer), ha de tenir una estructura acadèmica (resum inicial, exposició d'objectius, desenvolupament, conclusions, bibliografia) i se n'ha de presentar un guió previ per discutir en sessions de tutoria; els projectes es poden fer en combinació amb els d'altres assignatures, sempre amb consulta prèvia a la professora i amb el consentiment explícit del / de la responsable docent de l'assignatura en qüestió. Per als alumnes que segueixin l'itinerari d'avaluació B, el projecte tindrà les mateixes condicions, però ha de ser més extens (20 pàgines aproximadament). Activitat RECUPERABLE en el període d'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	-Adequació conceptual. -Adequació, cohesió i coherència discursiva. -Seguiment del procés de tutorització (presentació del guió previ a la professora). -Seguiment de les normes de presentació de treballs acadèmics estipulades.

Guia docent

-Originalitat a l'hora de definir el tema a desenvolupar.

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari B

Pràcticum

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Tant si segueix l'itinerari A com si segueix l'itinerari B, l'alumne haurà de fer al llarg del semestre diferents exercicis que integren el pràcticum de l'assignatura (ressenyes, conducció de seminaris, aportacions a la plataforma virtual, contribucions a debats, etc.). Les intervencions s'han de realitzar en els terminis determinats al cronograma. ACTIVITAT NO RECUPERABLE . Els alumnes d'itinerari A que no lliurin alguna activitat del pràcticum hauran de passar a l'itinerari B.
Criteria d'avaluació	-Capacitat de raonament crític. -Capacitat de recerca d'informació de manera autònoma a partir de les eines subministrades. -Capacitat de diàleg amb altres usuaris (en el cas dels debats).

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

L'assignatura es basarà en una sèrie de dossiers de textos disponibles al servei de reprografia. A banda de la bibliografia **MÍNIMA** que es detalla més avall, l'alumne trobarà recursos complementaris a la pàgina web de l'assignatura (Campus Extens).

Bibliografia bàsica

BASSNET, Susan (1993). *Comparative Literature. A Critical Introduction*. Oxford: Blackwell.

DOMÍNGUEZ, César (2013). *Literatura europea comparada*. Madrid: Arco Libros.

DOMÍNGUEZ, César, Haun SAUSSI i Dario Villanueva (2016). *Lo que Borges enseñó a Cervantes. Introducción a la literatura comparada*. Madrid: Taurus.

GNISCI, Armando (dir.) (1999-2002). *Introduzione alla letteratura comparata*. Bruno Mondadori ed. Trad. esp.: *Introducción a la literatura comparada*. Adaptació bibliogràfica de Luigi Giuliani. Barcelona: Crítica.

VEGA, María José; CARBONELL, Neus (1998). *La literatura comparada: principios y métodos*. Madrid: Gredos.

Bibliografia complementària

MANUALS I TEXTOS GENERALS

BERHEIMER, Charles (ed.) (1995). *Comparative Literature in the Age of Multiculturalism*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

BESSIÈRE, Jean; PAGEAUX, Daniel-Henri (eds.) (1999). *Perspectives comparatistes*. París: Honoré Champion.

BOURDIEU, P. (1978). *Las reglas del arte: génesis y estructura del campo literario*. Barcelona: Anagrama.

BRUNEL, Pierre; CHEVREL, Yves (dirs.) (1989). *Précis de littérature comparée*. París: Presses Universitaires de France. Trad. esp.: *Compendio de literatura comparada*. Mèxic: Siglo Veintiuno, 1994.

Guia docent

- BRUNEL, Pierre; GUILLÉN, Claudio; JACOB, Michael; Pavel, Thomas (2004). *La letteratura comparata: questioni di metodo*. Nàpols: Liguori Editore.
- BUESCU, Helena Carvalhão; DUARTE, João Ferreira; GUSMÃO, Manuel (eds.) (2001). *Floresta Encantada. Novos Caminhos da Literatura Comparada*. Lisboa: Dom Quixote.
- CASAS, A. (2000). 'Problemas de historia comparada: la comunidad interliteraria ibérica', *Interlitteraria*, 5, 56-75.
- CHEVREL, Yves (1995). *La Littérature comparée*. 3ª ed. París: Presses Universitaires de France.
- CIORANESCU, Alejandro (2006). *Principios de literatura comparada*. Santa Cruz de Tenerife: Ediciones Idea.
- CLAUDON, Francis; HADDAD-WOTLING, Karen (1992). *Précis de Littérature comparée*. París: Nathan.
- DD. AA. Teoría de la literatura y literatura comparada. Actualidad de la expresión literaria. *Revista Anthropos*, 196 (2002).
- EVEN-ZOHAR, I. (2015). "El paper de la literatura en la creació de les nacions d'Europa". *El funàmbul: revista de cultura*, 5 (primavera). 58-74.
- GUILLÉN, Claudio (1985). *Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada*. Barcelona: Crítica. 2a edició: 2004.
- GUILLÉN, Claudio (1998). *Múltiples moradas. Ensayo de literatura comparada*. Barcelona: Tusquets.
- IGLESIAS SANTOS, Montserrat (1997). La lógica del campo literario y el problema del canon. València: Episteme.
- KIRBY, John T. (ed) (1998). *The Comparative Reader: A Handlist of Basic Reading in Comparative Literature*. New Haven: Chancery Press.
- KOELB, Clayton; NOAKES, Susan (eds.) (1988). *The Comparative Perspective on Literature: Approaches to Theory and Practice*. Ithaca: Cornell University Press.
- LLOVET, Jordi, et alt. (2005). Teoría literaria y literatura comparada. Barcelona: Ariel.
- MARINO, Adrian (1988). *Comparatisme et théorie de la littérature*. París: Presses Universitaires de France.
- MARTÍ MONTERDE, Antoni (2011). *Un somni europeu. Història intel·lectual de la Literatura Comparada*. València: Publicacions de la Universitat de València.
- MINER, Earl (1990). *Comparative Poetics. An Intercultural Essay on Theories of Literature*. Princeton: Princeton University Press.
- PICORNELL, Mercè; PONS, Margalida (eds.) (2009). *Literatura i cultura. Aproximacions comparatistes*.
- ROMERO LÓPEZ, Dolores (ed.) (1998). Orientaciones en literatura comparada. Madrid: Arco.
- TÖTÖSY DE ZEPETNEC, Steven (1998). 'La literatura comparada y la aproximación sistémica a la literatura y la cultura', VEGA, M. J. i CARBONELL, N. La literatura comparada: principios y métodos. Madrid: Gredos. 215-230.
- VILLANUEVA, Darío (1994). «Literatura comparada y teoría de la literatura», en Curso de teoría de la literatura. Madrid: Taurus. Pp. 99-127.

Altres recursos

Recursos online:

CLCWeb: Comparative Literature and Culture: <http://clcwebjournal.lib.purdue.edu/library.html>

International Comparative Literature Association: <http://www.aile-icla.org/site/>

452F: Revista de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada: <http://www.452f.com/ca/home.html>

Impossibilia: Revista Internacional de Estudios Literarios: <http://www.impossibilia.org/>

Extravio: Revista Electrónica de Literatura Comparada: <http://ojs.uv.es/index.php/extravio/index>

